

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/650/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3112212510
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3112212510.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Oľgy Lichnerovej a sudkýň JUDr. Alice Beňovej a JUDr. Ivety Martinákovvej v právnej veci žalobcu: BL I. debt, s. r. o., so sídlom v O., B. č. XX, H. XX XXX XXX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou W. - B., s. r. o. so sídlom v O., B. č. XX proti žalovanému Q. J., naposledy bytom K. P., W. X/XX, zastúpeného opatrovníčkou Mgr. X. V., vyššou súdnou úradníčkou Okresného súdu Trenčín, o zaplatenie 331,94 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 28.marca 2013, č. k. 22C/167/2012-41 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e.**

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu o zaplatenie 331,94 Eur s príslušenstvom. Žalovanému sa náhrada trov konania nepriznal. Vychádzal zo zistenia, že žalovaný uzavrel s právnym predchodcom žalobcu spol. T-Mobile Slovensko, a.s. zmluvu o pripojení Fix v znení Dodatku podľa § 43 zák. č. 610/2003 Z. z o elektronických komunikáciách, predmetom ktorej bolo poskytovanie elektronickej komunikačnej služby. Žalovaný sa zaviazal službu riadne odoberať a platiť za ňu včas poplatky dohodnuté v aktuálnom Cenníku. Zároveň žalovanému bol predaný mobilný telefón zn. Sony Ericsson T303i. Žalovaný sa zaviazal zotrvať v záväzkovom vzťahu s právnym predchodcom žalobcu po dobu 24 mesiacov a na zmluvnej pokute 10.000,- Sk s DPH. Zároveň sa žalovaný zaviazal, že v prípade porušenia zmluvných povinností účastníka, najmä hociktorej dojednanej povinnosti a následného vypojenia SIM karty zo strany Podniku je účastník povinný uhradiť podniku uvedenú zmluvnú pokutu. Dňa 08.05.2009 bola žalovanému vystavená faktúra 1.91549900, VS: 7904155481, na sumu 331,94 Eur za obdobie od 08.04.2009 do 07.05.2009 za účelom úhrady vyúčtovanej zmluvnej pokuty. Kedy a akým spôsobom sa žalovaný dopustil porušenia zmluvných podmienok, nebolo preukázané. Predmetný zmluvný vzťah, ktorý vznikol medzi účastníkmi na základe zmluvy o pripojení je bezpochyby vzťahom spotrebiteľským podľa § 52 občianskeho zákonníka. Súdu prináleží i k súdna kontrola zmluvných podmienok aj abstraktná kontrola zmluvy podľa ustanovenia § 153 ods. 4 O.s.p. (účinného od 01.03.2010), s cieľom vylúčiť zo života ľudí neprímerané podmienky, ktoré zhoršujú kvalitu života a naplniť ciele článku 6 Smernice Rady 93/13/EHS a postarať sa, aby spotrebiteľov neprijateľnej klauzuly v zmluvách nezaväzovali. Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku. Na základe ustanovenia § 53 Občianskeho zákonníka bol do spotrebiteľskej legislatívy zavedený generálny zákaz použitia neprijateľných zmluvných podmienok spotrebiteľských zmlúv. Porušenie tohto zákazu je sankcionované neplatnosťou dotknutých neprijateľných zmluvných podmienok podľa ustanovenia § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, účinného v čase uzavretia zmluvy o pripojení. Ustanovenie § 53 a ods. 1 Občianskeho zákonníka (účinného od 1.3.2010) zakazuje dodávateľovi používať zmluvnú podmienku, ktorá bola právoplatne súdom vyhlásená za neprijateľnú.

Toto ustanovenie je dôsledkom transpozície smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a táto v čl.7 ods.1 ukladá členským štátom EU zabrániť súvislému používaniu neprijateľných zmluvných podmienok. Súd mal preukázať, že zmluvné podmienky (bod 2 posledná veta Dodatku zmluvy o pripojení spol. T-Mobile a bod 4 prvá veta Dodatku) na základe ktorých si uplatňuje žalobca svoj nárok už boli vyhlásené za neprijateľné rozsudkom Okresného súdu Bardejov č.k. 4C/162/2011-28 zo dňa 06.12.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 16Co/32/2012 zo dňa 15.03.2012. Takáto zmluvná podmienka je teda neplatná. Jej ďalším používaním a uplatňovaním dodávateľ vytvára protiprávny stav, ktorý je zákonom zakázaný a priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky, je v rozpore so zákonom. Ak by súd v danom prípade priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie práva Európskej únie na ochranu práv spotrebiteľov. Zákaz používania zmluvnej pokuty, vychádzajúci z právoplatného rozsudku súdu sa týka celého textu predmetnej zmluvnej pokuty a zmluvnej podmienky ako celku a preto nemožno vysloviť ani čiastočnú neplatnosť uvedenej zmluvnej pokuty. Plnenie z takejto podmienky navyše zakladá bezdôvodné obohatenie. Zmluvnú pokutu uplatňovanú z absolútne neplatného zmluvného dojednanie nemožno moderovať, pretože tomu bráni jej neplatnosť. Z týchto dôvodov súd nemohol právo na zaplatenie zmluvnej pokuty žalobcovi priznať a žalobu v celom rozsahu zamietol. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa ust. § 142 ods.1 O.s.p. tak, že úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal, lebo si žiadne neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Dôvodil tým, že súd prvého stupňa neuviedol žiadny konkrétny argument, na základe ktorého považuje dojednanie o zmluvnej pokute za neprijateľnú zmluvnú podmienku a rovnako neuviedol, v čom spočíva nerovnováha práv a povinností strán. Namietal, že súd prvého stupňa sa vôbec nevyporiadal so skutočnosťou, že zmluvná pokuta zabezpečuje jednak zvýhodnenú cenu poskytnutého mobilného zariadenia a jednak benefit, ktorý žalovaný získal v prípade, ak sa zaviazal na užívanie služieb počas 24 mesiacov. Aplikáciou argumentov uvedených súdom možno dôjsť až k záveru, že dojednanie akejkoľvek zmluvnej pokuty pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zo strany spotrebiteľa je dojednaním absolútne neplatným, nakoľko súd naň prihliada ex offio. Súd poskytuje predmetným rozsudkom ústavne nekonformný výklad ustanovení Občianskeho zákonníka, zasahujúci do zásady zmluvnej slobody, na ktorej je postavené súkromné právo Slovenskej republiky. Mal za to, že dojednanie o zmluvnej pokute je len zabezpečenie prospechu poskytnutého žalovanému. Uplatnenie práva na zaplatenie zmluvnej pokuty, ktoré odporcovi vzniklo až porušením primárnej povinnosti žalovaného platiť cenu poskytnutých služieb riadne a včas, nemožno považovať za nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, ako tvrdí súd. Považoval rozsudok za vnútorne rozporný až nelogický. Konštatovaním súdu, že žalobca menil „len“ výšku zmluvnej pokuty je podľa jeho názoru zrejme preukázané, že zmluvná pokuta hoci dojednaná formuláravo, je dojednaná individuálne. K tvrdeniu súdu prvého stupňa o tom, že zmluvné podmienky, na základe ktorých si uplatňuje svoj nárok, už boli vyhlásené za neprijateľné rozsudkom Okresného súdu Bardejov zo dňa 06.12.2011, č. k. 4C/162/2011-28 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 16Co/32/2012, zo dňa 15.03.2012, poukázal na uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 21.03.2013, č.k. 6Co/325/2012-59. Súd teda na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne vec posúdil právne, keď sa dostatočne nevysporiadal so zvýhodnenou kúpnou cenou mobilného telefónu a hodnotou benefitu, ktorý bol zabezpečený zmluvnou pokutou. Mal za to, že odôvodnenie neprijateľnosti zmluvnej pokuty v rozsudku nemôže obstať ako dostatočné a presvedčivé odôvodnenie neprijateľnosti akejkoľvek zmluvnej podmienky v akejkoľvek zmluve o pripojení ktoréhokoľvek telekomunikačného operátora. K tvrdeniu súdu o neunesení dôkazného bremena ďalej uviedol, že žalobca tvrdil, že žalovaný bol povinný zaplatiť zmluvnú pokutu z dôvodu nedodržania povinnosti zotrvať v zmluvnom vzťahu počas celej doby viazanosti. Žalobca v žalobe a následnom vyjadrení riadne špecifikoval povinnosť, ktorú žalovaný porušil keď uviedol, že žalovaný nesplnil svoju povinnosť riadne a včas uhrádzať cenu za poskytnuté služby, bolo jeho koncové zariadenie vypojené z prevádzky, čím žalovaný porušil jeho povinnosť zotrvať v zmluvnom vzťahu po dohodnutú dobu viazanosti, resp. zdržať sa konania, ktoré by malo za následok vypojenie koncového zariadenia z prevádzky. Zdôraznil, že pri posudzovaní dôkazného bremena treba rešpektovať tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, t. j. pravidlo, že neexistencia neplnenia si povinností majúca trvajúci charakter sa zásadne nepreukazuje. Nie je možné zo strany súdu následne sankcionovať žalobcu za nepreukázanie nesporných skutočností medzi účastníkmi konania, nepriznaním uplatneného nároku. Namietal, že zo strany súdu tak došlo k procesnému znevýhodneniu žalobcu, a tým k zásadnému porušeniu rovného postavenia účastníkov konania garantovaného ust. § 18 O.s.p., ako aj čl. 47 ods. 3

Ústavy SR. K tvrdeniu súdu o neplatnosti dojednania zmluvnej pokuty poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 19.03.2013, č. k. 9Co/31/2012-157, v ktorom konajúci súd uvádza, že sa nestotožňuje s právnym názorom vysloveným v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 16.04.2012, č. k. 16Co/33/2012, keď výšku dojednanej zmluvnej pokuty v čase uzatvorenia spotrebiteľskej zmluvy považoval za primeranú výške zabezpečenej sumy, ako aj výške zodpovedajúcej súhrnu prípadných škôd, ktoré možno očakávať v prípade porušenia zmluvnej povinnosti, nie sú splnené podmienky pre záver o neprijateľnosti zmluvnej podmienky podľa § 53 ods. 4 písm. k/, ods. 5 Občianskeho zákonníka v teraz platnom znení, a pre záver o neprimeranosti zmluvnej podmienky upravujúcej sankciu za nesplnenie záväzku spotrebiteľa nestačí len záver o tom, že táto zmluvná podmienka nebola individuálne dojednaná. Navrhol, aby odvolací súd podľa § 220 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a vyhovel jeho žalobe v celom rozsahu a zaviazal žalovaného nahradiť mu trovy odvolacieho konania.

Opatrovníčka žalovaného sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadrila.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní žalobcom vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa. Z daného titulu si v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. osvojuje dôvody napadnutého rozsudku a v podrobnostiach na ne odkazuje. Súd prvého stupňa riadne zistil skutkový stav veci, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebného na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 120 ods. 1 O.s.p.) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti návrhu, výsledky vykonaného dokazovania správne vyhodnotil (§ 132 O.s.p.) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite odôvodnil (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Na zdôraznenie jeho správnosti a k odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd uvádza nasledovné:

Zmluvná pokuta je upravená v tabuľke č. 1 Dodatku k zmluve o pripojení FIX, pričom z bodu 3 tohto Dodatku vyplýva, že v prípade porušenia zmluvných povinností zo strany účastníka /najmä hociktorej povinnosti uvedenej v bode 1 písm. c/ alebo v bode 2 alebo v čl. 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok alebo v čl. 5 bod 5.2 písm. a) až c) Všeobecných podmienok/ a následného vypojeniu SIM karty zo strany podniku, je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto Dodatku, ktorá v sume 10 000,- Sk /331,94 eur/. Odvolací súd má za to, že takéto dojednanie o zmluvnej pokute v Dodatku k zmluve o pripojení FIX je neplatné, z dôvodu neprijateľnosti a to z dôvodov, že žalobca právo na zaplatenie zmluvnej pokuty odvíja od spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sú ako tzv. typové zmluvy uzatvárané vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy a teda i dojednanie o zmluvnej pokute podstatným spôsobom neovplyvňuje. Nejde teda o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie. Navrhovateľ ako dodávateľ zmluvnú pokutu s odporcom ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával. Uvedené dojednanie o zmluvnej pokute spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Pokiaľ ide o spotrebiteľský vzťah má za to, že musí ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obstojí v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy. Žalobca ako právny nástupca dodávateľa nie je nijako sankcionovaný v súvislosti s prípadným nesplnením povinností na jeho strane. Odvolací súd tiež zdôrazňuje, že takto dojednaná zmluvná pokuta ako neprijateľná podmienka musí byť žalobcovi známa, nakoľko jeho právny predchodca používal len formulárové typové zmluvy a vo viacerých súdnych konaniach už bolo zmluvné dojednanie ohľadne takejto zmluvnej pokuty určené za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Odvolací súd napokon dodáva aj to, že celá Zmluva o pripojení FIX a Dodatok k zmluve o pripojení sú napísané takým drobným písmom, že jasne a zreteľne ich možno prečítať len lupou.

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol tak, že úspešnému žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko si náhradu trov neuplatnili v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p..

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.